

УДК 336.71(477)
ББК 65.9(4укр)262.1
П78

Редакційна колегія збірника:
С. М. Козьменко, д-р екон. наук, проф.
(головний редактор);
Т. А. Васильєва, д-р екон. наук, проф.;
/ О. Школьник, д-р екон. наук, проф.;
Ф. О. Журавка, д-р екон. наук, проф.;
Т. О. Семенов, канд. екон. наук, доц.
(відповідальний секретар)

П78 Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України
[Текст] : збірник тез доповідей XVII Всеукраїнської науково-практичної
конференції (30-31 жовтня 2014 р.) / Державний вищий навчальний заклад
"Українська академія банківської справи Національного банку України". -
Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2014.-201 с.

Видання містить тези доповідей учасників XVII Всеукраїнської науково-прак-
тичної конференції "Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України"
(м. Суми, 2014 р.).

Розраховане на фахівців банківської та фінансової систем, керівників і спеціалістів
підприємств усіх форм власності, науковців і студентів навчальних закладів.

УДК 336.71(477)
ББК 65.9(4укр)262.1

© ДВНЗ "Українська академія банківської справи
Національного банку України", 2014

ПОСТКРИЗОВА ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА: ПЕРЕХІД ВІД АДАПТИВНОГО ВАРІАНТА ДО ПОЛІТИКИ НОРМАЛІЗАЦІЇ

Сучасна переорієнтація грошово-кредитної політики центральних банків розвинених країн з відверто експансійного до помірно стимулювального напрямку зумовлена переходом від кризової фази розвитку до поживлення економіки. Це невідворотно відіб'ється на вартості грошових ресурсів глобального та міжнародних фінансових ринків і зростанні зовнішні запозичення для українських суб'єктів господарювання. Як відомо, до останнього часу процентна ставка міжнародних фінансових ринків LIBOR перебувала на позначках, нижчих за 1 %, що дозволяло залучати кошти за кордоном (при задовільних рейтингах компаній і банків) за прийнятними цінами.

Порівняно невисока вартість коштів на ринках розвинених країн періоду останньої кризи та перших посткризових років пояснювалася специфікою антикризової грошово-кредитної політики, яка характеризувалася безпрецедентними заходами монетарної підтримки фінансового сектору та реальної економіки шляхом надання центральними банками значних обсягів ліквідності з метою пом'якшення ланцюгового ефекту наростання комерційних боргів і відповідної низки банкрутств підприємств і банків через притаманну фазі спаду гостру дефіцитність вільних коштів та масову неплатоспроможність суб'єктів господарювання. Тому яскраво виражена експансійна грошово-кредитна політика, спрямована на пристосування ринків до кризових умов функціонування, отримала назву адаптивної. Здебільшого такою вона залишається і по сьогодні.

Тепер банківські системи країн, що широко використовували монетарне кількісне пом'якшення, постали перед необхідністю розв'язати відразу кілька проблем періоду посткризового ренесансу. По-перше, скільки часу ще можна залишати на низькому рівні ринкові процентні ставки безболісно для економіки? По-друге, якщо все ж таки їх незабаром доведеться підвищувати, то якими методами це краще зробити? По-третє, якими виявляться короткострокові та довгострокові наслідки переходу до природної середньострокової грошово-кредитної політики? Комплекс заходів центральних банків для подолання кризового синдрому, вихід довгострокових процентних ставок на помірний рівень і досягнення природного значення іншими макроекономічними показниками отримав у фаховому середовищі назву "політики нормалізації".

По-перше, очевидно, часовою точкою спонукання монетарної влади до згортання засобів кількісного пом'якшення періоду кризи слугуватимуть сигнали про вихід національного виробництва на потенційний рівень з притаманним йому природним безробіттям та інерційними інфляційними очікуваннями господарських суб'єктів. Проте, за прогнозами аналітиків і міжнародних організацій, найближчими роками інфляції попиту не очікується, тобто достатніх підстав для жорсткої рестрикційної політики поки немає. Підвищені процентні ставки внутрішнього ринку можуть хіба що знадобитися для зміцнення курсу національної валюти.

; а; • *

По-друге, найкращим виходом було б поступове зв'язування тієї ліквідності, яка з надлишком утримується в банківській системі. Поліпшення умов кредитування, поява нових банківських продуктів з привабливими умовами, пожвавлення попиту з боку населення та бізнесу на кредитні ресурси — усе це здатне без втручання центрального банку перевести вільну ліквідність у прибутковий актив банківських установ.

По-третє, серед негативних наслідків подорожчання грошових ресурсів в Україні та за кордоном можна виділити зростання боргового тягара у зв'язку з необхідністю обслуговування високого державного боргу, збільшення кількості проблемних кредитів у портфелях банків і ускладнення макроекономічних умов посткризового відновлення економіки.